

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.3.2015.
COM(2015) 133 final

2015/0066 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o predaji, u ime Europske Unije, prijedloga za uvrštavanje dodatnih kemikalija u Prilog
A Stockholmskoj konvenciji o postojećim organskim onečišćujućim tvarima**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Stockholmska konvencija o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (Konvencija), koja je odobrena Odlukom Vijeća 2006/507/EZ¹, stupila je na snagu 17. svibnja 2004. Konvencijom se žele zaštititi ljudsko zdravlje i okoliš od postojanih organskih onečišćujućih tvari (POP). Konvencijom se osigurava okvir, na temelju načela predostrožnosti, za uklanjanje proizvodnje, uporabe, uvoza i izvoza trenutačno 23 prioritetne postojane organske onečišćujuće tvari, sigurno rukovanje njima i njihovo zbrinjavanje te uklanjanje ili smanjivanje ispuštanja određenih nenamjernih postojanih organskih onečišćujućih tvari.

Uredbom (EZ) br. 850/2004 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima² u zakonodavstvu Unije provode se obveze utvrđene Konvencijom i Protokolom o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (dalje u tekstu: „Protokol”) uz Konvenciju iz 1979. o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka, odobrenim Odlukom Vijeća 2004/259/EZ³.

Člankom 8. stavkom 1. Konvencije propisuje se da svaka stranka može podnijeti prijedlog Tajništvu za upis kemikalije u priloge A, B ili C Konvenciji, koji će revidirati Odbor za preispitivanje postojanih organskih onečišćujućih tvari (POP RC) u skladu s člankom 8. stavcima 3. i 4. Prijedlog sadržava informacije navedene u Prilogu D. Postupak donošenja izmjena priloga reguliran je člankom 22. Konvencije.

Prema dostupnim znanstvenim informacijama i revizijskim izvješćima te uzimajući u obzir kriterije provjere utvrđene u Prilogu D Konvenciji, perfluorooktanska kiselina (PFOA), soli PFOA-e i tvari srodne PFOA-i iz kojih razlaganjem može nastati PFOA u ekološkim uvjetima odlikuju se karakteristikama postojanih organskih onečišćujućih tvari. U nastavku, upućivanje na „PFOA-u i njezine spojeve” označava sve oblike opisane u ovom odlomku.

Nedavnom analizom tržišta⁴ provedenom u ime Europske komisije utvrđeno je da je u Uniji 2010. aktivno poslovalo samo jedno poduzeće koje je proizvodilo amonijev pentadekafluorooktanoat (APFO). To je poduzeće najavilo prestanak proizvodnje APFO-a od kolovoza 2010. i prestanak njegove prodaje od studenoga 2010. Analizom tržišta utvrđeno je i da se PFOA i APFO u Uniji uglavnom upotrebljavaju u proizvodnji fluoropolimera i fluoroelastomera⁵ te da u toj fazi te tvari ulaze u okoliš.

Nakon jednoglasnog sporazuma Odbora država članica EU-a 20. lipnja 2013. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)⁶, PFOA i APFO dodani su na EU-ov popis tvari uvrštenih u postupak davanja autorizacije⁷ jer su proglašene posebno zabrinjavajućim

¹ SL L 209, 31.7.2006., str. 1.

² SL L 158, 30.4.2004., str. 7.

³ SL L 81, 19.3.2004., str. 35.

⁴ van der Putte I, Murin M, van Velthoven M, Affourtit F. 2010. Analysis of the risks arising from the industrial use of Perfluorooctanoic Acid (PFOA) and Ammonium Perfluorooctanoate (APFO) and from their use in consumer articles. Evaluation of the risk reduction measures for potential restrictions on the manufacture, placing on the market and use of PFOA and APFO. Europska komisija, Glavna uprava za poduzetništvo i industriju.

⁵ Fluoropolimeri su plastični materijali visokih performansi, a fluoroelastomeri su sintetičke gume visokih performansi.

⁶ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

⁷ ED/69/2013 – dokument je dostupan na sljedećoj adresi: <http://echa.europa.eu/documents/10162/b54352de-0f2f-454c-bc83-04f191c560b7>

tvarima. PFOA i APFO utvrđeni su kao posebno zabrinjavajuće tvari na temelju dosjea⁸ koji je pripremila Njemačka u skladu s Prilogom XV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006. Iz znanstvenih podataka predstavljenih u ovom dosjeu vidljivo je da PFOA i APFO odgovaraju kriterijima iz članka 57. točke (c) kao reproduktivno toksične stvari kategorije 1B, a posebice je vidljivo i da odgovaraju kriterijima iz članka 57. točke (d) uredbe REACH kao tvari koje su postojane, bioakumulativne i toksične (PBT).

U listopadu 2013. PFOA i APFO su u Prilogu VI. Uredbi (EZ) br. 1272/2008 o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa (dalje u tekstu: CLP)⁹, kako je izmijenjena Uredbom komisije (EU) br. 944/2013¹⁰, usklađeno razvrstani kao karcinogene tvari 2. kategorije, reproduktivno toksične tvari 1B kategorije i tvari sa specifičnim toksičnim učinkom na ciljane organe, odnosno jetru, uslijed ponavljano izlaganja 1. kategorije (STOT RE 1 jetra). Nakon tog razvrstavanja zabranjuje se stavljanje na tržište i uporaba PFOA-e i APFO-a u Uniji pojedinačno ili u smjesama radi opskrbe šire javnosti od 1. siječnja 2015., u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006, kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 317/2014¹¹.

Njemačka i norveška nadležna tijela otad su zajednički sastavila dosje u skladu s Prilogom XV. Uredbi REACH kako bi se predložilo uvrštavanje spojeva PFOA-e u proces ograničavanja u okviru Uredbe REACH. Taj dosje za uvođenje ograničenja¹² predan je ECHA-i 17. listopada 2014., a njime se predlaže ograničavanje proizvodnje, uporabe i stavljanja na tržište spojeva PFOA-e u smjesama ili pojedinačno ili kao sastavnih dijelova drugih tvari, u mješavinama ili proizvodima.

Spojevi PFOA-e upotrebljavaju se u različitim potrošačkim proizvodima te u industriji zbog svojih izvanrednih tehničkih svojstava (odbijaju vodu, ulje i masnoće). Uslijed takve uporabe dolazi do opsežnog oslobađanja PFOA-e, njezinih soli i srodnih tvari u okoliš. Globalno su izvori PFOA-e znatno smanjeni u SAD-u, Japanu i Uniji. Međutim, važno je napomenuti da se proizvodnja fluoropolimera premješta u države poput Rusije i Kine te se pretpostavlja da se velik dio fluoropolimera još uvijek proizvodi pomoću PFOA-e. To je vidljivo u potrošačkim proizvodima koji sadrže PFOA-u, a često se uvoze iz zemalja izvan Unije. Svjetsko tržište fluoropolimera neprekidno raste (5 – 6 % godišnje).

U dosjeu se na temelju dostupnih informacija procjenjuje da se trenutačno u Uniju godišnje uvozi 40 tona (t/a) PFOA-e i njezinih soli. Osim toga, procjenjuje da se u Uniji proizvodi 100 – 1000 t/a tvari srodnih PFOA-i te da se u Uniju uvozi dodatnih 100 – 1000 t/a. Povrh toga, tvari srodne PFOA-i ulaze u Uniju u uvezenim proizvodima kao što je tekstil. Smatra se da se u takvim proizvodima nalaze znatne količine tvari srodnih PFOA-i.

U dosjeu za uvođenje ograničenja u Prilogu XV. navode se dokazana PBT svojstva PFOA-e i njezinih spojeva, vidljiva iz gore navedenih razvrstavanja u okvirima uredbi REACH i CLP, a istražuje se i njihov potencijal dalekosežnog prijenosa kroz okoliš (LRT). U dosjeu se upućuje na izvješće koje je sastavio OECD 2006., a u njemu se zaključuje da PFOA i njezini spojevi podliježu dalekosežnom prijenosu kroz okoliš te da su pronađeni u udaljenim područjima

⁸ Dokument je dostupan na sljedećoj adresi: <http://echa.europa.eu/documents/10162/1b26b219-6783-4981-9acf-154d620937b4>

⁹ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

¹⁰ Uredba Komisije (EU) br. 944/2013 (5. prilagodba tehničkom napretku (ATP) Uredbe (EZ) br. 1272/2008) (SL L 261, 3.10.2013., str. 5.).

¹¹ Uredba Komisije (EU) br. 317/2014 o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 u pogledu njezina Priloga XVII. (CMR tvari) (SL L 93, 28.3.2014., str. 24.).

¹² Izvješće o ograničenju za PFOA-u koje su sastavile Njemačka i Norveška objavljeno je 17.12.2014. na web-mjestu ECHA-e. Dostupno je na sljedećoj adresi: <http://www.echa.europa.eu/web/guest/restrictions-under-consideration>

poput Arktika¹³. U dosjeu se zaključuje da je time potvrđeno da emisije PFOA-e i njezinih spojeva predstavljaju prekogranični problem onečišćenja.

S obzirom na trenutačno dostupne informacije u vezi s PBT i LRT svojstvima PFOA-e i njezinih spojeva te na temelju gore navedenih studija i izvješća, predlaže se da PFOA i njezini spojevi ispunjavaju kriterije iz Priloga D Konvenciji te ih stoga treba smatrati postojećim organskim onečišćujućim tvarima.

PFOA i njezini spojevi i dalje se proizvode, upotrebljavaju ili nenamjerno emitiraju u znatnim količinama u trećim zemljama. S obzirom na potencijal za dalekosežni prijenos tih kemikalija kroz okoliš, mjere poduzete na nacionalnoj razini ili na razini Unije nisu dovoljne za osiguranje visoke razine zaštite okoliša i ljudskog zdravlja te je nužno šire međunarodno djelovanje.

S obzirom na sljedeću sjednicu Odbora za preispitivanje postojećih organskih onečišćujućih tvari (POPRC) u listopadu 2015., primjereno je da Komisija u ime Unije podnese tajništvu Stockholmske konvencije prijedlog za uvrštavanje PFOA-e i njezinih spojeva u Prilog A. To će se stajalište zauzeti u ime Unije u svrhu članka 218. stavka 9. UFEU-a.

2. REZULTATI SAVJETOVANJA SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I PROCJENE UTJECAJA

Nadležna tijela država članica EU-a u srpnju 2014. podržala su dokument¹⁴ o zajedničkom razumijevanju Konvencije, Protokola i Uredbe REACH.

Odluka o podnošenju prijedloga za uvrštavanje PFOA-e i njezinih spojeva u Prilog A Konvenciji temelji se na zaključcima iz tog dokumenta o zajedničkom razumijevanju u kojem se navodi da se postupak uvrštavanja tvari u Prilog XVII. (ograničenje) Uredbi REACH može provoditi istovremeno s postupkom uvrštavanja tvari u jedan od priloga Konvenciji te, nadalje, da se dovršenjem postupka ograničavanja tvari u okviru REACH-a može pospješiti razvoj stajališta EU-a za konferenciju stranaka na kojoj će se odlučivati o uvrštavanju te tvari.

Ako se predloži uvrštavanje PFOA-e i njezinih spojeva u Prilog A Konvenciji, započet će daljnje razdoblje savjetovanja i ocjenjivanja sa zainteresiranim dionicima i drugim zainteresiranim strankama Konvencije.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

Slijedom tog prijedloga sastavit će se informativni dosje u skladu s odredbama članka 8. stavka 1. i kriterijima iz Priloga D Konvenciji, nakon čega će se tajništvu Konvencije poslati prijedlog za dodavanje PFOA-e i njezinih spojeva u Prilog A Konvenciji.

¹³ OECD, 2006. SIDS Initial Assessment Report after SIAM 22 - Ammonium Perfluorooctanoate & Perfluorooctanic Acid, str. 1 – 210.

¹⁴ CA/29/2014 – podržan na 15. sastanku nadležnih tijela za REACH i CLP (CARACAL) u srpnju 2014.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA**o predaji, u ime Europske Unije, prijedloga za uvrštavanje dodatnih kemikalija u Prilog A Stockholmskoj konvenciji o postojećim organskim onečišćujućim tvarima**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 191. stavak 1., u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Unija je ratificirala Stockholmsku konvenciju o postojećim organskim onečišćujućim tvarima (dalje u tekstu: „Konvencija”) 16. studenoga 2004. Odlukom Vijeća 2006/507/EZ od 14. listopada 2004. o sklapanju Stockholmske konvencije o postojećim organskim onečišćujućim tvarima u ime Europske zajednice¹⁵.
- (2) Kao stranka Konvencije, Unija može dati prijedloge za izmjene i dopune priloga Konvenciji. U Prilogu A Konvenciji navode se postojeće organske onečišćujuće tvari koje treba ukloniti.
- (3) Prema dostupnim znanstvenim informacijama i revizijskim izvješćima te uzimajući u obzir kriterije provjere utvrđene u Prilogu D Konvenciji, perfluorooktanska kiselina (PFOA), njezine soli i srodne tvari iz kojih razlaganjem može nastati PFOA u ekološkim uvjetima (dalje u tekstu: „PFOA i njezini spojevi”) odlikuju se karakteristikama postojećih organskih onečišćujućih tvari.
- (4) U skladu s člankom 59. stavkom 1. i dosjeom iz Priloga XV.¹⁶ Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)¹⁷, PFOA i njezina amonijeva sol (APFO) uvrštene su na popis posebno zabrinjavajućih tvari jer je utvrđeno da ispunjavaju kriterije iz članka 57. točke (c) te Uredbe kao reproduktivno toksične tvari kategorije 1.B i posebno kriterije iz članka 57. točke (d) te Uredbe kao tvari koje su postojeće, bioakumulativne i otrovne.
- (5) U skladu s odredbama članka 69. stavka 4. Uredbe REACH, PFOA i njezini spojevi trenutačno su predmet dosjea iz Priloga XV.¹⁸, upućenog Europskoj agenciji za kemikalije, kojim se želi postići ograničavanje proizvodnje, uporabe i stavljanja na

¹⁵ SL L 209, 31.7.2006., str. 1.

¹⁶ Dokument je dostupan na sljedećoj adresi: <http://echa.europa.eu/documents/10162/1b26b219-6783-4981-9acf-154d620937b4>

¹⁷ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) (SL L 369, 30.12.2006., str. 1).

¹⁸ Izvješće o ograničenju za PFOA-u koje su sastavile Njemačka i Norveška objavljeno je 17.12.2014. na web-mjestu ECHA-e. Dostupno na sljedećoj adresi: <http://www.echa.europa.eu/web/guest/restrictions-under-consideration>

tržište PFOA-e i njezinih spojeva pojedinačno ili kao sastavnih dijelova drugih tvari, smjesa ili proizvoda.

- (6) PFOA i njezini spojevi široko se upotrebljavaju diljem svijeta te se otkrivaju posvuda u okolišu. S obzirom na potencijal za dalekosežni prijenos kroz okoliš PFOA-e, mjere poduzete na razini Unije nisu dovoljne za osiguranje visoke razine zaštite okoliša i ljudskog zdravlja te je potrebna šire međunarodno djelovanje.
- (7) Unija bi stoga trebala podnijeti prijedlog Tajništvu Konvencije za uvrštavanje PFOA-e i njezinih spojeva u Prilog A Konvenciji. U ovom prijedlogu i stajalištu Unije u vezi s uvjetima za uvrštavanje PFOA-e i njezinih spojeva u Prilog A Konvenciji treba uzeti u obzir sve relevantne informacije dobivene u tijeku aktualnog postupka ograničavanja prema člancima 68. do 73. Uredbe REACH,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Unija podnosi prijedlog za upis PFOA-e i njezinih spojeva u Prilog A Stockholmskoj konvenciji o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (dalje u tekstu: „Konvencija”).
2. Komisija dostavlja prijedlog u ime Unije Tajništvu Konvencije sa svim potrebnim informacijama u skladu s Prilogom D Konvenciji.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*